Ugeblad og Annoncetidende
for Allinge-Sandvig.
Gudhjem. Østerlars. Hasle
Olsker, Rutsker, Rø og Klemens.

Ansvarshavende Udgiver:
Otto Gornitzka. - Telefon 74.
Trykt i Allinge Bogtrykkeri
Oplag ca. 3500 Eksemplarer

Nr. 60 | Alm. Annoncer 10 Øre pr. mm, efterf. Gange 8 Ø. Forretningsann. 8 - - - - 6 Ø. | Fredag den 22. Februar | Annoncer og lokalt Stof maa være indleveret senest 2 Dage før Bladet udgaar. | 1929

Paastijn.

Nu tår hajn na rætad
derhænna fraa Ren,
hvor Sneijn hår lajt saj i Driver.
— I kajn nok forstaa,
hvem de e a jå mén,
I kjæjna'jn ajle paa dæjna Lén,
de e om Paastijn, jå skriver.

Hajn maa ju passa
sin Rota som vån,
om saa ded vil sne æjla blæza.
I Taskan hår hajn ju alti et Gran,
om ijkje nåd ajned,
saa e der ju Blån,
dom ska vi ajle ju læza.

Naar Væred e got,
fraa Foraar te Høst,
saa hår hajn ed ijkje saa ijla, —
men seddan som nu,
naar Sneijn liggjer løst
mest helt op te Knæn,
hvor der inte e øst,
daa e hajn mæn livæl dænj lijla.

Håus paa, hajn hår ju
denj laanga Væjn,
ded e en møjsommeli Traskan.
Saa hvis ded e seddan,
a I ville glæ'ijn,
saa tåu I aa satte Øjen for Slæijn,
aa kjørde for hannem aa Taskan.

(Efter Rytterknægten, sign. C. L.)

Et jaget Dyr.

Den afrikanske Elefant, der er let kendelig paa sine enorme Øren, der gerne bæres tilbageklappede paa Halsen og naar helt ud over Skulderbladet, medens de nedre Spidser hænger langt ned over Halsen, er i de sidste 20—30 Aar gaaet meget tilbage i Tal, saa man frygter, at den snart vil være helt udryddet.

Tidligere var den udbredt over hele Afrika med Undtagelse af Sahara og Ægypten. Allerede i Oldtiden udryddedes den i Marokko, Algier og Tunis, og i de sidste Aarhundreder er den udryddet i Sydafrika lige op til 20. Breddegrad, ligeledes i Mosambique, tysk Afrika og Angola. Talrigst er den endnu i de afrikanske Ækvatoregne, men dette Omraade indsnævres stadig ved hensynsløs Forfølgelse.

I tætte Bjergskove og aabne Savanner holder den til, men da Stødtændernes Elfenben er en efterspurgt Vare, jages den hensynsløst. Vort Billede er taget paa en engelsk Jagtekspedition fornylig, og Fotografen har taget Billedet paa nært Hold, medens den sorgløst traver afsted mellem Mimosatræerne — dets Spisekammer.

Det er et smukt Syn at se det prægtige Kæmpedyr i sine naturlige Omgivelser, der er frodige som et Paradis, og det er Synd at dette stolte Dyr paa Grund af Menneskers Rovbegærlighed bliver udryddet.

Artilleriløjtnant Bech's Erindringer

om sit Ophold paa Bornholm og Christiansø

meddelt af **Kaptajn C. E. Koefoed.**

Løjtnant Bech paa Artilleriskolen i Rønne 1809.

Undervisningen. - Selskabelighed i Rønne. - Kaneture.

Den 20. November fik jeg Ordre fra Gouvernør Rothe, at jeg skulde begive mig til Rønne og være der inden 8. December, da han vilde ansætte mig som Lærer ved en der oprettet Skole for de bornholmske Artillerioffícerer, der den Dag skulde begiynde.

Jeg skulde underviise i Caligrafie, Fædrelandshistorie, Statistik og Geographie samt Rapportskrivning. Det var lidt vanskeligt for mig, da jeg ingen Bøger besad i disse Videnskaber, som der kunde undervises efter, men stolende paa mine gode Skolekundskaber, der endnu lykkeligen mindedes, troede jeg nok at være istand til at bibringe andre dem, især ældre Personer, og svare til de Forventninger, der giordes om mig.

Jeg forlod Fæstningen Christiansø den 28. November og efterat have giort adskillige Besøg hos Bekiendterne i Svanikke, Nexøe og Aakirkebye kom jeg den 2. December til Rønne. Jeg blev vel modtaget af Gouverneuren og underrettet om Skolens Bestemmelse, nemlig at bibringe flere af Artillerie og Infanterie Officerer af den bornholmske Milice en større Dannelse i Kundskaber, som de hidindtil ei synderligt havde dyrket. Der var nogle og tyve Officerer henimod og over de 40 Aar. Skolen holdtes fra Kl. 9 til 12; Capt. Hoffmann læste Artillerievidenskab, Jæger Lieutn. Kaltenborn over Jæger og Infanterietienesten. En bornholmsk Dragon Lieutn. over Cavalleriet og jeg i de ovenanførte Læregienstande. Den meeste Underviisning skeedte ved Dictat, da vi ingen Bøger havde til Eleverne, og for de dem den ene Dag opgivne Pensa, maatte de den næste Dag giøre Rede for.

Det er en unægtelig Sandhed at Bornholmerne ere et meget oplagt og lærelystent Folkefærd, begavede med sund og kløgtig Forstand og meget videbegierlige. Dette i Forening med stor Lyst og Flid giorde at Skolen havde god Fremgang, og i kort Tid sporedes daglig Fremskridt i det af dem lærte.

I Skiøn og Retskrivning havde jeg ved mine skrevne, ei daarlige Forskrifter, og ved Dictater bragt dem en stor Deel frem. I Statistik, som jeg tildeels dicterede dem efter Thaarups mindre Statistik, som ogsaa endeel i Udtog af saavel physisk som mathematisk Geographie. I Geographien udførligst de nordiske Lande og Overblik over de andre Riger, i Fædrelandshistorie et kort Uddrag af samme, vare de, ved Dictaterne og deres Opmærksomhed samt stor Flid hiemme, komne meget godt frem endog inden Aarets Slut. I den sidste Maaned førend Examenen skulde holdes havde vi idelig Repititioner af det læste. Ved den afholdte Examen den 3. April 1810 bestode de fleste godt og nogle udmærket, saa Gouverneuren var meget tilfreds med Udfaldet af samme og takkede os Lærere for ald Flid og Umage med dem, lykønskende os til det gode Udfald af vore Bestræbelser. Skolen ophørte den næste Dag.

Da jeg kom til Rønne den 2. December logerede jeg først hos den gamle Kiøbmand Tømrer Rask, hvor jeg alletider laae, naar jeg opholdt mig der, men nu havde han ingen Leilighed til mig, undtagen i en muret Pavillon i Haven, som laa i den nederste Deel af samme. Værelset var godt, men det var ubehageligt at gaa saa ofte om Winteren i Sneen frem og tilbage. Jeg forblev der i 8 Dage, i hvilke jeg havde travlt med at oversætte fra Fransk og Engelsk forskiellige Documenter fra et i disse Dage fra England til St. Petersborg bestemt Skib, som var strandet ved Hasle, anmodede jeg Gouverneuren om at maatte vorde anviist et andet Quarteer, som jeg ogsaa erholdt hos Kiøbmand Peter Simonsen, der boede i Hovedgaden i Rønne, hvor et stort Værelse i Stuen til Gaden blev mig anviist. Her var meget livligt og godt, men jeg frasagde mig ved denne Leilighed den gode og frie Levemaade hos Kiøbmand Rask. Min Vært var Pebersvend, og en ei meget underholdende Mand, som ideligen fortalte om hans eiende smaa Jagter, der alle seilede gandske fortræffeligt og om hvilke han yttrede „Vippe de Wip wil en Maag".

Alle Officererne ved Staben, her kaldet „de førte Officerer" spiiste til Middag paa et Sted sammen, beværtet af en Enke, og til disse sluttede jeg mig, jeg troer vi betalte for tvende Retter, meget veltillavet Mad, 5 Rdl. om Maaneden. Der var en Club oprettet tildeels af Officererne og Embedsmændene i Rønne, og holdtes den i Apotheker Mangors Locale, hvor dog kun beværtedes med kold Mad. Her samledes Medlemmerne hver Aften til Billard, L'hombre og Whist, naar de ei vare andetsteds anbragte i Selskab. Der gaves iøvrigt i Rønne en borgerlig Club, men der kom vi ikke, undtagen ved høitidelige Leiligheder.

I Skolens Ferie ved Juletid, reiste jeg, med Maanedslieutnant Marker, der havde Orlog fra Øen*), og var til Besøg hos hans i Rønne bosiddende Kone, til Nexøe og Svanikke, og var jeg til forskellige Baller baade der og i Rønne, deels i Familierne, og deels offentlige i Borgerclubben. I Rønne giordes Bekiendtskab med flere Familier, hos hvem jeg aflagde Besøg om Aftenen og forblev til Spisning. Disse vare især hos Provsten Jensen, Amtmand Thaarup, Byfogden Wiborg, Byskriver Barklei og senere Byskriver Jespersen, der havde en særdeles smuk Kone, Kiøbmand Rask, Wulffsen, Arboe og Peter Rask, der havde en smuk Datter, der var forlovet med unge Arboe, der senere blev svensk Consul. Vi vare i Middagsselskaber hos dem i Forening med Gouverneuren, hvor det gik meget gentilt til. Af dem alle tracterede min gamle Vært Tømrer Rask bedst. Maden var udsøgt og hans Wiine unægtelig de bedste. Ogsaa kom jeg til vor Spiseværtinde, Præsteenken fra Færøe, hvis Datter paa 18 Aar, født paa Færøe var en af de smukkeste Piger, jeg har truffet paa, og til hvem Lieut. Kalteborn, der ligeledes var en særdeles smuk Mand, courede meget, men som dog ei førte til videre. Han og jeg samledes der ofte til megen Fornøielse. Saaledes forløb de lange Vinteraftener meget behageligt for mig, og inden det bemærkedes, var Aaret forbie og endeel af det Nye 1810.

Vor Konges Fødselsdag 28. Jan. blev høitideligholdt i Clubben med Middagsgilde og stort Bal om Aftenen. Ved Bordet holdt Byfoged Wiborg en udmærket Tale i Anledning af Dagen, han var en meget begavet Mand, hvortil Guvernøren udbragte Kongens Skaal. Ligeledes talte Pastor Balle fra Aakirkeby meget humoristisk med meget Applaus og forskellige andre. Selskabet var i det hele meget animeret. Til Ballet om Aftenen havde jeg flere Dage i Forvejen buddet Cancelliraad Arboes, Byfoged i Hasle, tvende Døtre, Christiane og Dorthea, unge, ret nette Piger, hvoraf første senere ægtede Capt. Krieger, og den anden Capt. Kohl fra Chøe. Disse Jomfruer afhentede jeg hos en Familie i Rønne, hvor de plejede at tage ind. — Ballet gik godt, og jeg afleverede mine Damer temmelig nær ved Morgengrye.

Vi toge en Søndag, dertil indbudt af Capt. Rothe, i Kane med Damer en Miils Vei fra Rønne ud til en Bondegaard, hvor han beværtede med en splendid Frokost, hvorefter der blev dandset til den af ham medbragte Musik, som iøvrigt havde spillet saavel ved Udrejsen som om Eftermiddagen i Mørkningen ved Hiemreisen. Bøndergaarde paa Bornholm ere næsten alle som mindre Proprietærgaarde, rummelige og

(Forts. 4 Side.)

*) Christiansø.

Udenfor Redaktionen.

—o—

Borgerforeningen

indsendte den 11/9 -28 en Skrivelse til Byraadet, hvori vi henstillede til Byraadet at undersøge, hvorledes Kommunens Brændehandler Emil Holms Priser laa i en bestemt Periode i Forhold til andre Forretningers i samme Brance. — *Nu 5 Maaneder efter* modtog vi nedenfor aftrykte Skrivelse, hvorfor vi ærbødigst takker.

„I Anledning af hoslagt tilbagefølgende Sag, Borgerforeningens Skrivelse af 11. September 1928 angaaende Priserne paa det til Aldersrentenydere i Januar Maaned 1925 leverede Brænde og en i Skrivelsen udtalt Formodning om, at Brændehandl. Emil Holm havde faaet en større Pris end nødvendigt, der af Byraadet var henvist til Udvalgets Undersøgelse, tillader Udvalget sig at fremsætte nedenstaaende Bemærkninger.

Det Brændsel, der i Skrivelsen kan være Tale om, er det i Henhold til Lov Nr. 286 af 20. November 1924 til Aldersrentenydere bevilgede Brændsel.

Lovens § 2 siger: Værdien af det Kvantum Brændsel, der kan ydes maa ikke overstige 40 Kr. for samlevende Ægtefæller, der begge er berettigede til Aldersrente, og 35 Kr. for enlige Personer . . . .

Lovens § 3 siger: Det tilstaaende Brændsel leveres in natura eller ved Udlevering af Mærker til Betaling af Brændsel. Kommunalbestyrelsen kan i ganske særlige Tilfælde træffe Afgørelse om anden Anvendelse af Mærkerne.

I Byraadsmøde den 27. November 1924 forelagdes Aldersrenteudvalgets Indstilling om Bevilling af Brændsel til Aldersrentenydere i Henhold til ovennævnte Lov om Brændsel til Aldersrentenydere i Regnskabsaaret 1924—25.

Der fremsendtes 2 Forslag, betegnede I og II. Forslag I medfører en Egenudgift for Kommunen af 2484 Kr. og yder Brændsel til alle Aldersrentenydere, enkelte dog med et lidt mindre Beløb. Forslag II medfører en Egenudgift for Kommunen af 2010 Kr. og yder ikke Brændsel til alle Aldersrentenydere. Enkelte bliver udskudt.

Byraadet tiltraadte Udvalgets fndstilling og bevilgede Brændsel til Aldersrentenydere i Henhold til Forslag I.

Det blev overladt Udvalget at administrere Bevillingen.

Kæmner H. Mortensen, der fungerer som Aldersrenteudvalgets Sekretær, har efter Anmodning fremstillet Forholdet saaledes:

Ved den omhandlede Brændselsudlevering, der ifølge Loven skulde ske in natura, blev Leverancerne ikke udbudt i Licitation, da det indenfor Aldersrenteudvalget var vedtaget, at Aldersrentenyderne skulde kunne faa deres Brændsel — Kul, Koks eller Brænde — efter Ønske, udleveret hos deres sædvanlige Forbindelser eller hvilken Forretningsmand de maatte ønske. Denne Bestemmelse blev loyalt overholdt af Kæmnerkontoret.

Da Kontoret ikke godt kunde have forskellige Priser at arbejde med, forhandlede Kontoret med de forskellige Forretninger om Priserne og fik paa den Maade en ensartet Pris frem for Brændselet til Aldersrentenydere. Disse blev stillet aldeles frit med Hensyn til hvilken Slags Brændsel — Kul, Koks eller Brænde — de vilde have og hvem der skulde levere det.

Emil Holm og Sandvig Brugsforening opgav samme Pris for Brænde Kr. 18,00 pr. m³ — Kr. 27,00 pr. r. m. Denne Pris blev saa fastsat for det Brænde, der skulde leveres til Aldersrentenydere. Om Allinge Brugsforening opgav nogen Pris, eller den indgik paa at levere Brænde til samme Pris som de andre to Brændehandlere, husker Kæmneren ikke nu.

Ved Henvendelse til Uddeleren i Allinge Brugsforening har Udvalget faaet oplyst, at Brugsforeningens Lager af Brænde den 1. Januar 1925 var ialt 65 m. Udsalgsprisen var 18,00 Kr. pr. m. Kr. 27,00 pr. r. m. altsaa nøjagtig samme Pris, som de andre to Brændehandlere noterede. Uddeleren erklærer, at han det omeldte Aar ikke har opgivet nogen Pris paa Brænde til Aldersrentenydere.

Da Aldersrentenyderne selv kunde bestemme, hvem der skulde levere det dem tilstaaede Brændsel, -og Priserne paa dette var ganske ens hos samtlige Forretninger, som handler med Brændsel her i Kommunen, kan der ikke være Tale om, at Aldersrentenyderne har betalt mere for Brændet end nødvendigt. Der kan heller ikke være Tale om, at Brændehandler Emil Holm har beregnet, eller kunnet beregne, sig højere Pris end der kunde købes for hos de andre Forretninger.

Udvalget har forespurgt hos Brændehandlere i Rønne om Prisen paa Brænde i Rønne i Januar Maaned 1925 og faaet oplyst, at Prisen var der som her 27 Kr. pr. r. m.

De angivne Priser paa Brænde gælder paa Forretningens Lagerplads, og Køberne — i dette Tilfælde Aldersrentenyderne — maatte derudover betale for Kørsel og Skæring den Pris, Forretningerne beregner sig herfor, for saa vidt Køberne ikke selv afhenter Brændet paa Lagerpladsen, hvilket Aldersrentenyderne uhindret kunde gøre, hvis de ønskede det.

Der er i nævnte Aar til Aldersrentenydere leveret 33¼ m² Brænde hvoraf Emil Holm har leveret 29¼ m² og Sandvig Brugsforening 4 m². Allinge Brugsforening har leveret Kul, men intet Brænde. Aarsagen dertil kan ikke skaffes oplyst, da hverken Kæmneren eller Uddeleren kan erindre noget derom, men da Aldersrentenyderne som nævnt har været stillet ganske frit med Hensyn til Indkøbet af det dem tildelte Brændsel, kan Aarsagen ikke ligge hos Aldersrenteudvalget eller Kæmnerkontoret.

Borgerforeningens Formodning om, at Emil Holm har faaet en større Pris for Brændet end nødvendigt har saaledes intet paa sig, og Aldersrentenyderne har hver især faaet det Kvantum Brænde de ønskede.

Kæmnerkontorets Fortegnelse over udleveret Brændsel, Aldersrenteudvalgets Indstilling om Levering af Brændsel til Aldersrentenydere i Vinteren 1924—25 samt en Erklæring af 26/9 -28 fra Brændehandler O. Ølsted i Rønne vedlægges til Underretning for Byraadet.

P. U. V.

Sign. **Chr. Larsen.**

— — —

Resultatet af Undersøgelsen synes ikke at staa i Forhold til Tiden, den har taget. — Kasse- og Regnskabsudvalget har tilsidst, ligesom i andre Tilfælde maattet ty til Kæmnerens berømte Hukommelse for at komme tilbunds tilbunds i Sagen. — Kæmnerens Hukommelse og Redegørelser har vi ikke ret megen Tillid til, vi har endnu i frisk Erindring hans Redegørelse i „Nordbornholms Ugeblad“ angaaende Kommunens Regnskab m. m.; denne Redegørelse var med et mildt Udtryk lidt misvisende, saa vi havde hellere set om Udvalget havde kunnet henvise til Afskrifter af Aldersrenteudvalgets Forhandlingsprotokol.

Naar man læser ovenstaaende Skrivelse faar man følgende Billede frem: Byraadet har bevilget Pengene til Brænde til de Gamle, saa skulde Aldersrenteudvalget ordne Sagen, dette Udvalg har atter overgivet Arbejdet til Kæmneren — saa var den i Orden.

Billedet fortsætter. De Gamle maatte selv bestemme, hvad Brænde de vilde have, og hvor dette skulde købes. Denne Bestemmelse blev loyalt overholdt af Kæmnerkontoret paa den Maade, at Emil Holm leverede 29¼ m³ Brænde, medens Sandvig Brugsforening leverede, de andre 4 m³. De Gamle, der bor i Sandvig, betaler altsaa gerne de forhøjede Kørselsudgifter fra Allinge til Sandvig for at faa Emil Holm til at levere. — Mon det ikke paa en noget utydelig Maade er blevet forklaret de Gamle, at de selv maatte bestemme, hvor de vilde købe, i hvert Fald har flere af Allinge Brugsforenings gamle Kunder, overfor Bestyreren beklaget sig over, at de skulde købe hos Emil Holm.

„Kæmneren havde forhandlet med de Handlende om at tage samme Pris“; dette kunde jo ogsaa være af Betydning for de Gamle. Resulterede denne Forhandling i, at den højeste Pris blev nedsat lig den laveste, eller var det maaske omvendt?

Allinge Brugsforening, der ifølge Skrivelsen laa inde med et ret stort Lager, fik ikke Lov at levere, hvorfor? — Ja, her svigter Kæmnerens Hukommelse. Er det nu ogsaa klog Politik at lade den Hukommelse, der i lange Tider har erstattet Regnskabsbøger, og hvorpaa hele vort nuværende Regnskabsvæsen er baceret, svigte i en saa forholdsvis ubetydelig Sag, og er det klogt altid at stille Kæmneren frem i Fronten? Det er dog Byraadet der har Ansvaret. Kæmneren kan kun gøre, hvad Byraadet tillader, han har ligesom andre Mennesker sine Fejl, men det er Byraadets Pligt at paase, at disse ikke bliver skadelige for Kommunen.

Men vi takker for Skrivelsen, havde der været 5 Maaneder til Valget, vilde vi have bedt Byraadet om ogsaa at undersøge samme Forhold for Aaret 1924, nu maa vi vente.

Paa Borgerforeningens Vegne

M. Block.

Kommunalia.

Inden min gode Kollega Mads Madsen begynder paa det gamle Stengærde i Olsker, vilde jeg gerne have Lov til at opholde ham et Øjeblik. Formodentlig har ogsaa den sidste Sne skjult Arbejdspladsen, saa han forsømmer jo intet.

Han undersøger i forrige Nr. af dette Blad Hr. Kapt. Koefoeds Motiver til at rense ud i den — efter dennes Mening — kommunale Augiasstald — lig en anden Herakles. Desværre bliver man ikke stort klogere af min Kollega's Betragtninger over Emnet. Men det er dog stærkt iøjefaldende: Der er altsaa virkelig Mennesker, som har villet tillægge Kaptajnen egoistiske Motiver! Det er jo ganske udelukket, naar det fremgaar af Mads Madsens Oplysninger, at Kaptajnen har fast Bopæl i København. — Efter den Forklaring maa jo saa et normalt tænkende Menneske uvilkaarligt spørge:

„Men hvad i Alverden vedkommer dog saa de herværende indre kommunale Forhold ham?“

Tak for det, Mads!

C. Marinussen.

Aktivt Medl. af Skærvesl. Fagf.

Et Drama paa Laboratoriet.

Paa Serumsinstituttet i Butantan i Brazilien, hvor man fortrinsvis arbejder med Slangegiften for at fremstille en Serum som Modgift i Tilfælde af Slangebid, foregaar der stundom Dramaer af en uhyggelig Karakter. Vort Billede viser et af disse. Som man ser er to Slanger i en frygtelig Kamp paa selve Laboratoriets Gulv, og Kampens Slutresultat er netop naaet, idet den ene Slange ganske simpelt sluger sin Fjende. To af Laboratorieassistenterne iagttager med spændt Interesse Dramaet, medens en tredje i et tilstødende Værelse, ganske roligt passer sit Arbejde, hvilket er et Vidnesbyrd om, at Situationen ikke er helt ualmindelig paa Laboratoriet.

Denj gamla Gartnerenj.

—

Jå hâusar'nj alt fraa
daa jå va enj Bæl;
di fleste paa Lanned
di kjændenj væl.
De e væl mæn sjæjlan
et Mænjeske faar
som hanj traska runjt
i saa maanga Aar.

Hvor hans Vagga sto,
ved jå ente naad aa,
hanj snakte mæn lid
om saj sæl, dæmmesaa.
Enj førder hanj va —
enj Jyde kansje —
i firatrøs hadde hanj au vad me.
Ajen Jor æjlle Jem
hanj ju alri fikj.
Fraa Gaar te Gaar
me sin Spå han gjikj
aa plântada Blomster aa Træ,
hvor hanj kom,
nåd anjed hanj sjøtte
vel nauehen om.

Lid sær aa lid ajenj
hanj va vel nok âu,
aa lid for majed
aa Flaskan hanj tau.
Di anres Fajl se vi alti saa nømt
— kansje va dær nåd,
hanj vijlle hå gløm.

Hanj paste set Arbaj
aa gjore ded got,
aa kunje anlæggja
enj Hawa saa flot;
for enj Kunstnara va hanj
ju i set Fåg
aa gjore saj alti enjhellu Umåg.

For Plânter aa Blomster
di holte hanj aa,
— de va nok di Venner
hanj hadde paanaa;
aa kjelada for dom
hanj gjore — ja, væl
som en Moer hon kjelar
for sin lijla Bæl.

Te sist ble hanj gammajl
aa skradurinj me;
te Sjøgehuzed hanj kjørder ble.
Dær ble hanj got paster
aa led mæn lid,
hanj laa — for de mæsta —
et hal Aars Tid.

De va enj saa hæjlluer Foraarsdå,
a denj gamla Gartnerenj
maatte astå. —
I enj løjner Krog
paa enj aasijes Plâz
ble hanj stopter ner
udan majenj Stâz.

Hanj holt saa aa Blomster
dænj fattia Manj,
aa faa hâr væl plântad
saa maanga som hanj;
men de va te anra. —
Nu bâra hanj faar
di, som ente plântas,
mæn sæl dom saar.

O. L.

Den gamle Gartner hed Møller, var Veteran fra 64 og lidt af en Original. Han døde paa Sygehuset og begravedes paa Allinge Kirkegaard.

Fra Uge til Uge.

—◊—

Allinge-Sandvig kommunale Vælgerforening

har til Indenrigsministeriet fremsat forskellige Spørgsmaal angaaende Forstaaelsen af den kommunale Valglov.

Ministeriet har i denne Anledning udtalt, at man maa holde for, at det ikke er en Betingelse for en Persons Valgbarhed, at vedkommende er optaget paa den kommunale Valgliste, men man er tilbøjelig til at formene, at en Person, der ikke inden Valglisternes endelige Berigtigelse har betalt sine i Betragtning kommende Skatterestancer, ikke er valgbar.

Efter at de kommunale Valglister efter 31. Januar er inddragne, har Vælgerne ikke Adgang til at gennemse Valglisterne, heller ikke efter at disse er berigtigede.

Saafremt vedkommende kommunale Raad indvilger deri, kan der efter Indenrigsministeriets Formening intet være til Hinder for, at kommunale Vælgerforeninger faar overladt en Genpart af de berigtigede Valglister som Grundlag for Udsendelse af Valgagitationsmateriale o. lign. til Vælgere.

Til Toldkontrollør

i Allinge er nu udnævnt Toldass. G. Malmer, Sønderborg.

En Radio-Lytterforening

for Allinge-Sandvig og Omegn synes nu at blive til Virkelighed, idet der viste sig stærk Stemning herfor paa det i Tirsdags paa Hotel Allinge afholdte Møde, hvortil Hr. Ing. Andersen havde indbudt.

Samtlige mødte tegnede sig, og der nedsattes et Udvalg bestaaende af d'Hrr. Ingeniøre Edv. Andersen og Vendelboe-Larsen samt Gasværksbest. Kofoed til at sætte sig i Forbindelse med andre Lytterforeninger, udarbejde Forslag til Love og iøvrigt fremskaffe de nødvendige Oplysninger. Der vil da i Løbet af kort Tid blive indkaldt til et nyt Møde, hvor Love kan vedtages og Bestyrelse dannes. Der var Stemning for at indmelde Foreningen under Dansk Lytterforening, Kontingentet mentes ikke at ville overstige 2 Kr. om Aaret.

— — —

Den meningsløse høje Afgift af 200 Kr. for Radiomodtagere med Højtalere, der benyttes i offentlige Lokaler i Underholdningsøjemed vil nu bortfalde, idet Finansudvalget efter Indstilling af Ministeren har vedtaget at Afgiften fra 1ste April dette Aar skal være 10 Kr. aarlig for Radioapparater af enhver Art.

Denne Bestemmelse vil faa stor Betydning for alle Hoteller og Pensionater i Sommermaanederne, der nu uden større Udgifter kan skaffe lettere Underholdning for Gæsterne.

Foredrag med Lysbilleder.

Boghdl. Sørensen, Sandvig vil Lørdag den 2. Marts Kl. 8 holde et Foredrag om sin Rejse ind **gennem Centralafrika,** ledsaget af Lysbilleder. Foredraget danner en Fortsættelse af de forrige Aar afholdte, og vil sikkert kunne fylde Forsamlingshuset Hammershus til sidste Plads.

Efter Foredraget fælles Kaffebord, Koncert og anden Underholdning. Entreen er 1 Kr., og vi opfordrer Kommunens Beboere til at give deres Bidrag, da hele Indtægten tilfalder de arbejdsløse, der kan afhente Fribilletter hos Viggo Staffensen, Strandvejen, senest 2 Dage før Foredraget. Byens Handlende har i Fjor som i Aar givet deres Bidrag i Form af Naturalier, og vi har modtaget en Del kontante Bidrag.

Med Hensyn til det gode Formaal haaber vi at der endnu er en Del, der vil yde deres Skærv, saa der kan blive Midler til en tredie Aftenunderholdning. Al Assistance er jo gratis, saa der gaar intet til Spilde. Sidste Gang serveredes cirka 200 Kopper Kaffe.

Bidrag modtages med Tak af Viggo Staffensen eller kan indleveres her paa Bladets Kontor.

Regnskabet vil senere blive offentliggjort.

Statsbanerne

beregner at Sne- og Ishindringer i denne Maaned vil koste dem ca. 10 Millioner Kroner.

Ogsaa Privatbanerne har store Udgifter. De bornholmske Jernbaner brugte forleden Dag ikke mindre end 3000 Kr. for at faa Linien farbar.

Herman Hansen Kofoed,

Korsbjerget, der for 3 Maaneder siden mistede sin Hustru, døde i Lørdags. Begravelsen finder Sted Mandag.

Rejsende til Canada

og Udlandet kan nu faa Pas udstedt ved Henvendelse til Politistationen i Allinge.

Foran Valget.

Den kommunale Vælgerforening afholder Møde Tirsdag Aften for at opstille Kandidater til Byraadsvalget. — Onsdag Aften indvarsler Borgerforeningen til Møde paa Høyers Hotel. — Det er oplyst, at over Halvdelen af Kommunens Vælgere er slettet paa Grund af Skatterestancer, saa der bliver næppe stor Tilslutning til Valget. Naar Skatterestancer er saa store som opgivet (ca. 150,000 Kr.) tyder dette paa, at det særlig er Middelstanden, der ikke kan bære de sidste Aars store Skatteudskrivninger. Bunden er skrabet.

Sandsynligheden taler for at Arbejderpartiet vil opnaa de fleste Mandater, men om de er i Stand til at bringe os ud af Uføret, er meget tvivlsomt. Udsigterne til en Bedring af Kommunens Status i den kommende Valgperiode synes saaledes at være meget ringe, selv om der gøres alt for at faa de rigtige Mænd valgt ind.

Udsalget slutter.

Mandag d. 25. ds. sidste Dag!

Magasin du Nords Udsalg v. Victor Planck, All.

Vi har Majs paa Lager,

men da Prisen for samme er høj, saa anbefaler vi derfor Køb af **hjemmeavlet Korn** af Hvede, Byg og Blandsæd af Havre samt **Svineskraa** af disse Sorter

Vi sælger til lave Priser pr. Kontant.

Nordlandet's Handelshus

Gudhjem Skotøjsforretning

Tlf. 73. A. P. Westh. Tlf. 73.

Udsalget er begyndt og omfatter hele Lageret.

Borgerforeningen

afholder **Medlemsmøde** paa Høiers Hotel ONSDAG d. 27. Febr. Kl. 8.

EMNE: **Opstilling af Kandidatliste til Byraadsvalget.**

Ikke-Medlemmer, der sympatiserer med Borgerforeningen, er ogsaa velkomne.

Bestyrelsen.

Bornholms Brandforsikring

Aarskontingent modtages MANDAG d. 25. ds. i VANG hos P. KJØLLER fra Kl. 1—4.

V. P. Thiesen.

Olsker

Kontingent til Bornholms Brandforsikring modtages i mit Hjem samt i Tein Brugsforening TIRSDAG d. 26. Febr. Kl. 3—5 Eftm.

K. A. Mogensen.

Rø

Konservativt Møde afholdes TORSDAG den 28. ds. Kl. 7 paa Afholdshotellet.

Forhandling om Sogneraadsvalg.

R. Sommer.

Generalforsamling

afholdes TORSDAG d. 28. Febr. Kl. 7 i Forsamlingshuset.

Olsker Brugsforening.

Foredrag, Lysbilleder

afholdes paa Forsamlingshuset Hammershus Lørdag den 2. Marts Kl. 8.

Boghandler Sørensen fortæller om sin Rejse gennem Centralafrika, ledsaget af Lysbilleder.

Efter Foredraget **fælles Kaffebord.** Entre 1 Kr. (Kaffen iberegnet.)

Kommunens Arbejdsløse kan faa udleveret Frikort ved Henvendelse til Viggo Staffensen, Strandvejen.

En ny Enspænderslæde

er billig til Salg.

Smed L. Dellgren, Hasle. Tlf. 92.

Hasle Snedker- og Bygningsforretning.

Største Lager af **Ligkister, Ligtøj og Ligsenge.**

Tlf. Hasle 35.

Lad Dem fotografere

hos **P. Anker Poulsen.**

Plader og Film fremkaldes og kopieres. — Forstørrelser udføres.

Telefon Hasle 66.

Prima friskbrændt nymalet ***Kaffe***

90 Øre ¼-Kg.

Axel Mogensen,

Tejn.

Under Udsalget

er der Lejlighed til at købe **Konfirmationsudstyr** extra billigt. — Nye Matros- og Jakkehabitter 10 % Rabat.

Konfirmations-Kjoler fra ifjor **20 % Rabat.**

Der er endnu nogle faa Stk. **Damefrakker** tilbage, som sælges fra 8 Kr.

Messens Ene-Udsalg

C. Olsen.

Radio.

En L. K. Distance-Modtager, 4 Lamper, 1 Telefunken „Arcolette" 3 Lampers, 1 Bravour S. 4, 4 L. 1 Heimdal, 3 Lampers, sælges med 20 pCt. Rabat.

Akkumulatorer repareres og oplades. Opladning 1 Kr.

Anodebatterier altid paa Lager. 60 Volt 6 Kr., 90 Volt 9 Kr.

Hasle Installatørforretning.

Tlf. 128.

Grammofon

med 35 Stk. Plader samt forsk. andre Ting sælges billigt.

Emil Krak ved Habbedam, Olsker

4 Ugers Grise

sælges 25. Februar.

Avlsbruger Chr. Holm, Allinge.

Til Salg.

3 Stk. Kviekalve efter yderige Køer. 2 Stk. 4-Ugers Grise kan tages i Bytte.

Rugeæg af hvide Italienere og hvide Wyandotter kan faas paa Bestilling. Bestilling paa **Udrugning af Kyllinger** bedes indgivet i god Tid

A. Mogensen, Risenly pr. Hasle.

Vi beder indtrængende de averterende indløse vore Indbetalingskort, da vi har store Udgifter og maa betale Postvæsenet forud for hvert Kvartal.

FLÆSK,

Kød og Pølser

modtages til Røgning hos

Slagterm. Phillipsen, Sandvig.

Ajletønder,

Saltkar og **Skoldekar** anbefales til billigste Priser.

Hasle Bødkerforretning,

Tlf. Hasle 105.

Broderihandelen ophæves.

Hele Lageret uds. til Spotpris!

Hedvig Marckmann, Tlf. Hasle 90

Møllers Bogbinderi

Tlf. 466. **Chr. Dideriksen, Rønne.** Tlf. 466

Indbinding af Bøger. — Protokolfabrik. — Papirvarer.

I. Kl. Arbejde. — Rimelige Priser. — Hurtig Levering.

Leverandør til Biblioteker, Foreninger og Øens største Forbrugere.

Elfenbenslakeret Soveværelse

med 3-fløjet Spejl, compl. fra **450 Kr. Egetræs engelsk Spisestue,** compl. fra **550 Kr. Chesterfields Dagligstue,** 1 Sofa 3 Lænestole med Velour, fra **450 Kr.**

Ratebetaling kan indrømmes. Solide Købere fra 20 Kr. mdl.

Allinge ny Møbelmagasin,

Havnegade 53, Allinge.

Averter i NORDBORNHOLM!

Bornholms Spare- og Laanekasses

Afdeling i Allinge.

Kontortid 9—12 og 2—4.

Renten af Indskud er paa

3 Mdrs Opsigelse	4,5 pCt. p. a.
Alm. Sparekassevilkaar	4 -
Folio	2 -
i Forsørgelsesafdelingen	3,6 -
hvortil Præmie, hidtil	2,4 -

Allinge Apotek.

Haandkøbsudsalg:

Gudhjem: Malerm. Johansen.

Hasle: Frk. Poulsen, Vestergade.

Klemens: Fru Emilie Andersen.

Allinge Teglværk

anbefales.

Mursten, Teglsten, Drænrør.

Tlf. 127.

Ajletønder,

Vandtønder, Vaskekar og **Saltekar**

J. P. Rønne, Gudhjem.

Tlf. 85.

Johanne Hansen

Victualieforretning

anbefaler

hjemmelavet Fars, Medisterpølse, Lungepølse, Sylte og Leverpostej.

Fersk, saltet og røget Flæsk.

Lindeplads - Allinge - Telefon 45

Aktieselskabet

Hasle Bank

modtager Indskud paa Indlaansbog og Folio, Terminsydelser til Kreditforeninger, ordner Kreditlaan m. m.

Briller og Pincenez

Læseglas — Barometre — Termometre — Regnmaalere i bedste Kv.

Conrad Hansen, Tlf. Allinge 140.

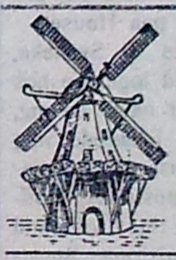

Gudhjem Mølles Flormel

er anerkendt som det bedste.

Nic. Koefoed,

Skrædder- og Herreekviperingsforretning leverer gode Varer til billige Priser. Tlf. Klemens n. 44 x.

Annoncer læses bedst her i Bladet!

Kofoed & Mortensen

Byggeforretning

Tlf. All. 77

Tlf. All. 79

Ligkister og Ligtøj.

Anvend Sikkerhedssprængstoffet

AEROLIT til al Sprængning. Kraftigste og billigste Sprængstof.

Fænghætter og Fængtraad.

Johs. Kure, Staalegade, Rønne.

Tlf. 310.

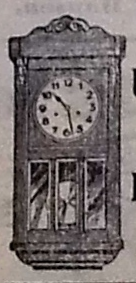

Rich. Nielsen,

Urmager- & Gravør.

Største Udvalg i Fest- og Brudegaver

Ny hjemk. Varer til de rigtige Priser.

Soveværelser

Borde og Stole

Tlf. n. 13 L. PIHL Klemensker.

(Bechs Erindringer forts.)

velbyggede. — Foruden Dagligværelse og Sovekamre er der en stor Sal, og ved Enden af denne opredte Gæsteværelser.

Da Eleverne, eller rettere Officererne, der besøgte Skolen, næsten alle vare Bønder eller Eiendomsbesiddere, havde de jevnlig en 4—5 Dages Ferie for at tage hiem og see til samme. I en af disse Ferier kiørte Capt. Hoffmann og jeg til Nexøe, hvor jeg tog ind hos min oftere besøgte Velynder, Købmand Jørgen Hansen, og fandt hans snart udvoxne Datter Gertrud. — Vi var under Opholdet i Nexø en heel Dag i Boelsker hos Pastor Saxdorph, en halv Miils Vei borte. — Han havde trende voksne, unge Døtre, hvoraf den yngste, Ursula, var ret tækkelig, og drilledes jeg svært meget af Hoffmann, at jeg temmelig giorde Kur til hende. En Købmand i Nexøe havde en meget smuk Datter, Helene Sonne, der var forlovet med Inspekteuren ved Steenbruddet. — En anden Kiøbmand Sonne ejede en vakker Datter i Jomfru Marthe Sonne. — En Dag arrangerede Hoffmann en Kanefart med Damer, og hver Herre skulde kudske sin Dame. Jeg havde helst kiørt med Helene Sonne, men hun blev ført af Kiærresten, Insp. Petersen. Jeg tog derfor pænt tiltakke med Marthe Sonne, hvis Fader havde en prægtig tospændig Kane. Vi vare over tyve Kaner fra Nexøe. Der blev spillet hele Vejen af Mukanter, der var i den første Slæde, og efter at have giort en Runde omkring i Byen, kiørtes ud ad Landeveien en Miils Veilængde, hvorpaa vi vendte om igien og kiørte til Clublocalet ved Stranden, hvor sagdes Farvel og paabødes Selskabet at møde betids der om Aftenen til Bal. — Kl. 7 var dette i fuld Gang og blev der dandset til Kl. 4, da hvert afskedstagende Par blev sagt Farvel med en Fanfare fra en Balcon paa Huuset.

Fra Nexøe toges til Svaneke, hvor ieg som forud logerede hos Købmand Holst, der havde en ung, vakker Kone, der forærede mig til Souvenir en Daase af fiint malet Porcelæn til Snustobak. Hoffmann var hos den rige Kiøbmand og Strandingscommisionær Steenbeck, der var Enkemand med en Datter, der var intet mindre end smuk, men særdeles dygtig Fruentimmer og meget godmodig. Hoffmann giorde stærk Cour til hende, og her blev det til noget, thie han førte hende senere hiem som Hustru, da han efter Freden blev Kommandant paa Bornholm med Oberstløjtnants Charakter. Denne Kiøbmand Steenbech og Capt. Kohl havde tient en stor Deel Penge ved Havarister og Strandinger, deels paa Bornholm, deels paa Fæstningen.

Efter 5 Dages Fraværelse retournerede vi til Rønne.

Allinge Skæreri

Optændningsbrænde altid paa Lager, billige Priser.

Tlf. 29. **Geert Hansen.**

Store engelske og tyske

Ovnkul

expederes fra Lager til meget billig Pris — pr. kontant. — Foreløbig expederer vi alle Købere.

Nordlandets Handelshus.

Køb gode, kurante Manufakturvarer

Husk, at Priserne er særlig billige, saalænge Udsalget varer — til 1. Marts 1929.

Nordlandet's Handelshus.

De Averterende

anmodes høfligst om at indsende vort Tilgodehavende for Annoncer paa tilsendte Indbetalingskort, Postkonto Nr. 14146, hvilket er den billigste og bekvemmeste Maade. Alle Indbetalingskortets 3 Dele maa være udfyldte ved Indbetalingen, men Deres Postbud vil være Dem behjælpelig hermed og modtage Beløbet + 5 Øre i Porto mod Kvitering paa Postbeviset.

Godtkøbsudsalg.

Mit Udsalg begynder Fredag den 8. Februar og omfatter **Klædninger, Overfrakker, Ulstre, Stortrøjer** og **Arbejdstøj.**

Et stort Parti **Manchetskjorter og Undertøj** udsælges til meget smaa Priser.

Paa ikke nedsatte Varer gives **10 pCt. Rabat** pr. kontant. — **Bestil Deres Klædning nu.**

Tlf. 28 **Chr. Westh, Allinge.**

Jens Hansens Manufakturhandel,

Allinge,

anbefaler sig med et stort Lager i færdige **Klædninger, Overfrakker, Ulsters, Stortrøjer, Motorjakker, Regnfrakker, Hatte, Huer** og **Kasketter** samt alt i **Arbejdstøj.** — Prima amerikanske Overalls. Jakker & Bluser. Bestilling paa Klædninger efter Maal. 1. Kls Arbejde til billigste Priser.

Altid bedste Kvalitet og største Udvalg i Trikotage og Uldgarn.

BRØDRENE ANKER, HASLE.

JERNSTØBERI & MASKINFABRIK.

Alt til Faget henhørende anbefales.

Udsalg paa Grund af Handelsforandring.

Dame- og Børnehatte, Broderier, Galanterivarer, Parfume og Sæbe. — — Papirvarer. — Grammofonplader.

Alt sælges til ganske smaa Priser

Tlf. 90. **Marckmann, Hasle.** Tlf 90.

Averter i NORDBORNHOLM!

Vi har rigeligt Lager af

Dansk Sojaskraa, 50 pCt. kontroll. Foderblanding

og alle Slags knuste Foderkager.

Vore Priser er beregnet for Salg ved kontant Betaling.

Nordlandets Handelshus.

Sidste Aars Forsøg

viser, at **af alle** Kvælstofgødningerne er det **fordelagtigst** at bruge

Svovlsur Ammoniak

til **Kaalroer, Kartofler, Vaarsæd, Græsmarkerne og Frøhundegræs.**

15½ % Kalksalpeter

til **Runkelroer** og **Vintersæd.**

Som god og billig Vinterspise fremhæver vi:

Gule Kogeærter,
Amager Hvidkaal,
Extragod Klipfisk,
Bedste Sort Risengryn,
Bornholmske Byggryn.

Priserne er billigst i

Nordlandets Handelshus.

Gudhjem.

Jeg udsælger i denne Maaned alle **Køkkenartikler, Glas, Porcelæn, Emalje- og Alluminiumsvarer** samt **Bordservice** med 10 pCt. Rabat pr. Kontant.

J. P. Rønne.

Saltede isl. Lammelaar

samt nogle faa Stk. **islandske Lammebryst** haves endnu.

J. B. Larsen, Allinge.

Huder og Skind

opkøbes til stor Overpris.

Sæbemagasinet „PRIMA"

Tlf. ALLINGE 40.

Varm Blodbudding

faas hver Fredag Middag.

A. Lyster, Hasle.

Ligkister og Ligsenge

altid paa Lager i alle Størrelser, og forskellig Udstyrelser og Priser.

Anton Sonnes Byggeforretning
Telefon Allinge 69.
Indehaver Chr. Sonne.

Køb

Fest- og Brudegaver

i

Emil Wesths Ur- og Guldsmedeforretning,

Tlf. Hasle 116.

For at komme frem i Canada

kræves kun Arbejdsvillie og Evne. Vore Kontorer anviser gennem De canadiske Statsbaner Pladser ved Landbruget i de forskellige Provinser. Ogsaa for Kvinder anvises Pladser paa Landet. Iøvrigt oplyser vore illustr. Haandbøger om Forholdene og de Muligheder, der gives Nybyggere for at erhverve egen Jord. Haandbøgerne udleveres gratis hos Agenterne over hele Landet, eller faas frit tilsendt ved at skrive til

Skandinavien Amerika Linien,
Kongens Nytorv 8. København K.

Hasle Savværk

Træ modtages til Skæring.

Tømmer og Lægter lev. efter Best.

Benmel.

Godt, tørt Benmel er til Salg.
10 Kr. pr. 100 kg. Tlf. 79.

Fodermelsfabriken, Nyker.

Fejltagelser - Erfaringer.

—o—

Vi har alle begaaet Fejltagelser her i Livet. Og vi har alle beklaget disse Fejltagelser — forhaabentlig.

Det Menneske, der ikke her i Livet har begaaet en eller flere Fejltagelser, findes simpelthen ikke.

Nogle Mennesker er heldigere end andre — saaledes ser det i det mindste ud. Nogle synes at være mere ulykkeligt stillede end andre; de rammes af det ene Uheld efter det andet.

Som et Hele taget er Livet fuldt af lyse og mørke Stunder i talrige indbyrdes forskellige Forhold og Intensitet. Og som Følge af, at ingen Kurs gennem Livet er let, ligetil og vedvarende heldig, hører man ofte Folk sige: „Om jeg blot kunde leve mit Liv om igen".

Men, Sagen er imidlertid den, at om Du virkelig kunde leve dit Liv om igen, vilde Du gøre noget nær det samme som det, Du har gjort i det Liv, Du nu lever i.

Forudsat at Du begynder forfra igen med de samme nedarvede Tilbøjeligheder og udviklede din Barndom i de samme Omgivelser, er der ingen Tvivl om, at Retningen og Beskaffenheden af dit Liv som voksen — undtagen maaske nogle faa ubetydelige Forskelligheder — vilde blive nøjagtig som det er i Dag.

Grunden til, at Du ønsker, Du kunde begynde forfra igen, er naturligvis, at Du mener, Du vilde have lært at følge en bedre Kurs næste Gang. Du tror med andre Ord, at Du har lært gennem Erfaringer. Og du tror, at Fejltagelserne og Belæringerne har været fordelagtige for dig.

Og dette er sandt. Hvis Du kunde anvende Erfaringerne fra dette Liv i et andet Liv, da vilde det hele komme til at se helt anderledes ud.

Men det kan Du ikke. Det er umuligt.

Hvad er da det næstbedste, Du kan gøre? Hvad kan Du gøre med de Erfaringer, som Du allerede har erhvervet dig?

Ganske simpelt: Begynd forfra netop nu. Gaa ikke omkring her paa Jorden og ønsk dig noget, som Du ved er umuligt.

Hvorfor ikke gaa ud fra, at Du har en ny Chance netop nu!

Det er aldrig for sent at begynde igen, at vende Bladet, at tage fat paany med Energi og Haab forynget og understøttet af dine indvundne Erfaringer.

Nu er det Tiden at leve dit Liv om igen. Gør Begyndelsen nu.

Prøv paa at presse to Liv ind i eet. Lad som om Du er født paany med dine nuværende Aars Visdom udviklet. Prøv dig selv, og se hvad der vil ske. Mange Mennesker har gjort dette, og de har forvandlet ødelæggende Fejltagelser til glimrende Fremskridt.

Tag et Tag i dig selv. Det er lettere at gøre, end Du maaske tror!

Forretningskonvolutter

sælges med Firma for kun 9 Kr. pr. Mille.

Allinge Bogtrykkeri.